

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Ivony Šubrtové a Mgr. Ondřeje Bartoše ve věci

žalobkyně: **SVÍTÁNÍ plus, s. r. o.**, IČ: 259 46 285
se sídlem Hrubínova 1457/7, 500 02 Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na poříčním právu 1/ 376, 128 01 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 9. 2024, č. j. MPSV-2024/167303-421/1,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Úřad práce ČR – krajská pobočka v Hradci Králové (dále jen „*správní orgán prvního stupně*“ nebo „*úřad práce*“) výrokem I. rozhodnutí ze dne 27. 6. 2024, čj. HKA-T-122/2024, poskytl podle § 78a odst. 1, 2, 3, 4, 5 a 8 písm. a) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (dále jen „*zákon o zaměstnanosti*“) žalobkyni příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 1. čtvrtletí roku 2024 v celkové výši 504 861 Kč a výrokem II. téhož rozhodnutí jí neposkytl podle § 78a odst. 3, 8 písm. b), e)

- a odst. 12 písm. a), b) stejného zákona příspěvek na zvýšené náklady provozních zaměstnanců a na dopravu za stejné období v celkové výši 74 631 Kč (dále jen „příspěvek“).
- Žalovaný rozhodnutím ze dne 30. 9. 2024, č. j. MPSV-2024/167303-421/1 (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobkyně proti výroku II. výše uvedeného rozhodnutí úřadu práce a výrok II. tohoto rozhodnutí potvrdil.
 - Žalobou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), se žalobkyně domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.

II. Žalobní argumentace

- Žalobkyně uvedla, že nepřiznaná částka 74 631 Kč se skládá ze dvou samostatných, byť společně uplatněných a posuzovaných nároků, a to na náhradu personálních nákladů ve výši 70 431 Kč a nákladů na dopravu ve výši 4 200 Kč.
- Personální náklady se týkají tří provozních zaměstnanců, kteří poskytovali speciální pomoc osobám se zdravotním postižením (dále jen „OZP“) zaměstnaným u žalobkyně v rukodílně a administrativě. Žalobkyně k žádosti doložila: seznam provozních zaměstnanců a asistentů, přehled odpracovaných hodin za 1. čtvrtletí 2024, dohodu o provedení práce uzavřenou mezi žalobkyní a panem J. A., dohodu o pracovní činnosti uzavřenou mezi žalobkyní a panem J. M., dohodu o provedení práce uzavřenou mezi žalobkyní a paní J. B., doklady o výplatě mezd za 1. čtvrtletí 2024 těchto tří provozních zaměstnanců. Na základě výzvy úřadu práce doložila spolu se svým písemným vyjádřením popis konkrétní pomoci OZP za měsíce leden – březen 2024. Má za to, že jí předložené doklady a učiněná vyjádření postačovaly k prokázání nároku na zvýšený příspěvek v plně požadované výši. Svoji povinnost tvrzení a povinnost důkazní považuje za splněnou.
- Zamítnutím její žádosti jak úřad práce, tak i žalovaný porušili ustanovení § 78 odst. 1 až 5 zákona o zaměstnanosti a procesních ustanovení o shromažďování a hodnocení důkazů ve správním řízení. Uvedla, že odpovědnost v rámci procesního dokazování nespočívala jen na ní, nýbrž i na úřadu práce, který jí však srozumitelně nevymezil, jaké důkazní prostředky požaduje k prokázání uplatněného nároku. Předložila důkazy dle své úvahy, které byly úřadem práce i žalovaným zpochybněny bez bližšího vysvětlení, proč považují její nárok za neprokázaný. Nevypořádali se s jejími argumenty.
- Odmítá závěr žalovaného s odkazem na judikát Nejvyššího správního soudu čj. 6 Ads 88/2006, že měla svůj nárok opřít o zásadu legitimního očekávání. Uvedla, že úřadu práce pouze vytýkala, že se neodůvodněně odchytil od posuzování principiálně stejných obdobně dokladovaných nároků žalobkyně za předchozí období.
- Vytýká správním orgánům, že jí svým uvážením nevymezily ani částečný nárok, přestože jim muselo být zřejmé, že jí nějaké zvýšené personální náklady vznikly.
- Dále žalobkyně zopakovala své námitky týkající se místa výkonu práce provozních zaměstnanců a odlišného místa výkonu práce OZP. Upozornila, že od března 2024 prováděli její OZP zaměstnanci ruční montáž přímo v dílně žalobkyně, a to za přímé osobní pomoci provozní zaměstnankyně paní B..
- Dále zopakovala i své námitky ohledně uznatelnosti zvýšených personálních nákladů v oblasti bezpečnosti práce, požární ochrany a ochrany zdraví při práci, kterým je třeba u OZP věnovat daleko více pozornosti a pracovního času než u běžných zaměstnanců (průběžně a opakovaně je vést k dodržování nastavených ergonomických pravidel

umožňujících překovávat poruchy drobné motoriky, u zaměstnanců se sníženým intelektem je třeba opakovaně připomínat nebezpečí vzniku požáru na dílně a opakovaně je nabádat k opatrnosti při práci s montážními kleštičkami apod.).

11. Uvedla, že koeficient 0,45 pro výpočet nákladů použila jen kvůli formuláři úřadu práce, nikoli z vlastní vůle s úmyslem svůj nárok redukovat.
12. Připomněla ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, které vyjadřuje zásadu tzv. materiální pravdy a s tím související hlavní odpovědnost správního orgánu za shromažďování důkazů a jiných podkladů pro rozhodnutí.
13. K náhradě dopravních nákladů žalobkyně zrekapitulovala doložené doklady, výhrady, resp. požadavky úřadu práce uvedené v prvostupňovém rozhodnutí, a své námitky uvedené v odvolání. Uvedla, že bylo sjednáno převážení materiálu a výrobků pro a od OZP, kteří pracují (byť jen částečně) v dílně žalobkyně. Náklady tedy vznikly při přepravě materiálu a výrobků mezi provozovnou a zaměstnanci.
14. Žalobkyně namítla, že ji úřad práce nevyzval k doložení kalkulace paušální náhrady za dopravu materiálu a výrobků, ale přesto její nárok zamítl s odkazem na judikaturu k § 182 zákoníku práce a údajné neprokázání paušální kalkulace.
15. Žalovaný podle ní nesprávně zpochybnil výši nákladů a provedl vlastní výpočty bez znalosti místních podmínek. Vytýká žalovanému, že se nepokusil nespornou část zvýšeného příspěvku na dopravu závazně vymezit sám a žalobkyni přiznat, přestože mu muselo být jasné, že žalobkyni určité náklady na dopravu vznikly.
16. Žalobkyně zopakovala i své výhrady uvedené v odvolání týkající se argumentace úřadu práce ohledně uzavřené smlouvy o dílo s jejím obchodním partnerem PÖSAMO - Řetězárna, spol. s r. o., v níž dle úřadu práce není ujednána přeprava hotových výrobků, nýbrž jen materiálu. Tvrdí, že veškerou dopravu jak materiálu, tak i hotových výrobků, zajišťuje sama a že úřad práce nesprávně interpretoval uvedenou smlouvu.
17. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a přiznal jí náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

18. Žalovaný uvedl, že žalobkyně ve své žalobě uplatňuje stejné námitky, které vznesla již v odvolání, s nimiž se vypořádal již v napadeném rozhodnutí, na které odkázal.
19. K námitkám žalobkyně týkajícím se odpovědnosti v rámci procesního dokazování žalovaný zopakoval, že v předmětném řízení o žádosti jde o uplatnění dispoziční zásady a neunesení důkazního břemene ze strany žalobkyně. V tomto směru odkázal na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 4. 1. 2009, čj. 2 As 17/2009-60, ze dne 15. 11. 2018, čj. 8 Azs 111/2017-36, či ze dne 19. 4. 2018, čj. 3 Azs 234/2017-28). Žalobkyně podle žalovaného nedoložila konkrétní důkazy o rozsahu a nezbytnosti pomoci poskytované OZP zaměstnancům. Úřad práce výzvou ze dne 4. 6. 2024 žalobkyni výslovně vyzval k doložení konkrétních údajů (např. mzdových listů, uvedení rozsahu pomoci - jak a v jakém hodinovém rozsahu uvádění provozní zaměstnanci poskytovali pomoc konkrétním OZP zaměstnancům), ale žalobkyně tyto důkazy nepředložila v dostatečné míře.

20. Žalovaný k ustanovení § 78a odst. 1 zákona o zaměstnanosti zdůraznil, že příspěvek na zvýšené náklady je dle zákona pouze částečnou kompenzací, nikoli náhradou všech nákladů a nelze jej přiznat automaticky. Musí být prokázána konkrétní pomoc OZP a její nezbytnost.
21. Dále žalovaný uvedl, že část práce byla vykonávána provozními zaměstnanci z domova, ačkoliv dle doložených dohod měli tyto poskytovat pomoc OZP pracujícím na pracovišti žalobkyně. To je rovněž v rozporu s tvrzením žalobkyně o přímé pomoci na pracovišti.
22. Žalobkyně neprokázala, že by jí vznikly náklady nad rámec běžných povinností zaměstnavatele (např. v oblasti BOZP, přidělování práce). Uvedené argumenty nelze dle žalovaného akceptovat u pracovníků žalobkyně, kteří vykonávají svoji práci z domova, tedy na odlišných místech než provozní zaměstnanci. V řízení tak nebylo dle žalovaného prokázáno, že předmětné zvýšené náklady provozních zaměstnanců vznikly v souvislosti se zaměstnáváním OZP.
23. Ohledně nákladů na dopravu žalobkyně neprokázala, že by se jí vzhledem ke zdravotnímu postižení jejích konkrétních zaměstnanců náklady na dopravu materiálu a výrobků zvýšily. Žalovaný stejně jako v napadeném rozhodnutí připomněl, že příspěvek na zvýšené náklady může být přiznán pouze tehdy, pokud jsou náklady vynaloženy důvodně a tedy jsou-li nezbytným výdajem při zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Odkázal v tomto směru na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 24. 10. 2024, čj. 3 Ads 157/2023.
24. Dále uvedl, že paušální částky nebyly doloženy konkrétní kalkulací ani důkazy. Ač žalobkyně tvrdila, že doprava probíhala i mezi bydlištěm zaměstnanců a dílnou, nebylo to doloženo v dokumentech. Navíc tvrzení, že by byl materiál dopravován rovněž mezi bydlištěm jednotlivých OZP a dílnou žalobkyně, poprvé uvedla až v podané žalobě. Tomuto tvrzení neodpovídají doložené dokumenty.
25. Žalovaný shrnul, že úřad práce postupoval v souladu se zákonem. Žalobkyně byla vyzvána k doplnění podkladů a měla možnost svá tvrzení doložit. Neprokázala vznik zvýšených nákladů v důsledku zaměstnávání OZP nad rámec běžných nákladů. Příspěvek na mzdy OZP jí byl přiznán v plné výši, avšak nárok na zvýšený příspěvek na provozní zaměstnance a dopravu nebyl doložen.
26. Na základě uvedeného žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Replika žalobkyně

27. Žalobkyně k vyjádření žalovaného uvedla, že na výzvu úřadu práce doložila požadované dokumenty (mzdové listy, výkazy práce apod.). Přesto jí nebyl přiznán žádný nárok, ani částečně. Kritizuje přístup úřadů jako přehnaně formalistický, nedostatečně vstřícný a necitlivý k sociální realitě.
28. Dále uvedla, že pomoc OZP zaměstnancům byla doložena prostřednictvím dohod o pracích mimo pracovní poměr a výkazů práce. Pokud úřady požadovaly jiné typy dokumentů, měly žalobkyni poučit, což se nestalo, ač o to opakovaně žádala.
29. Žalobkyně nesouhlasí s tím, že jí nebyl přiznán žádný nárok, ač bylo zřejmé, že nějaké uznatelné náklady jí vznikly. Argumentaci žalovaného, že „bylo na žalobkyni, aby nárok prokázala“, považuje za účelovou. Je toho názoru, že správní orgán měl povinnost uznat jí alespoň část nároku, pokud byl prokázán.

30. Ohledně dopravních nákladů namítla, že žalovaný nově tvrdí, že náhrada dopravních nákladů závisí na specifickém hendikepu zaměstnanců. Žalobkyně oponuje, že zákon takovou podmínku neobsahoval ani před novelou, ani po ní. Náklady měly být uznány jako „vynaložené v souvislosti se zaměstnáváním OZP“, bez ohledu na konkrétní hendikep.
31. Žalobkyně je toho názoru, že výpočet paušální náhrady doložila a přesvědčivě vysvětlila.

V. Jednání soudu

32. Při jednání soudu dne 11. 6. 2025 pověřeni zástupci účastníků odkázali na svá písemná podání a stanoviska. Žalobkyně setrvala na návrhu na zrušení napadeného rozhodnutí, žalovaný na zamítnutí žaloby.

VI. Skutkové a právní závěry krajského soudu

33. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního s. ř. s. v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).

A) Skutkový stav věci

34. Žalobkyně podala dne 30. 4. 2024 žádost o příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 1. čtvrtletí roku 2024. V ní bylo žalobkyní uvedeno, že zaměstnává 18 zaměstnanců se zdravotním postižením a žádá o příspěvek ve výši 445 861 Kč a paušál ve výši 59 000 Kč, celkem, tj. 504 861 Kč. Dále žádala zvýšený příspěvek podle § 78a odst. 3 zákona o zaměstnanosti na 7 zaměstnanců ve výši 74 631 Kč (z toho částku 70 431 Kč na náklady provozních zaměstnanců a pracovních asistentů a částku 4 200 Kč na náklady na dopravu s koeficientem 0,45 pro stanovení výše uplatňovaných nákladů.). Příspěvek požadovala v celkové výši 579 492 Kč.
35. Doložila doklady vyjmenované na straně 2– 5 napadeného rozhodnutí.
36. Dne 4. 6. 2024 byla žalobkyni doručena písemná výzva úřadu práce k doložení dalších vyjmenovaných podkladů, mj. osvědčení a doložení konkrétního rozsahu poskytované pomoci OZP zaměstnancům provozními zaměstnanci panem Ansorgem, Mentlíkem a paní Buchtovou včetně jejich mzdových listů; doložení podkladů k vyúčtování vynaložených dopravních nákladů, a to knihu jízd, účtenky o nákupu pohonných hmot, dodací listy dopravovaného materiálu, výrobků, doložení smlouvy o dílo s firmou PÖSAMO - Řetězárna, spol. s r.o. a další podklady.
37. Dne 11. 6. 2024 žalobkyně předložila písemné vyjádření a doklady vyjmenované na straně 5–6 napadeného rozhodnutí.
38. Dne 18. 6. 2024 bylo žalobkyni doručeno oznámení o ukončení dokazování a možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim ve lhůtě 8 dnů. Žalobkyně se již nevyjádřila a nic nedoplnila.
39. Dne 27. 6. 2024 bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí. Proti jeho výroku II. podala žalobkyně odvolání, které bylo napadeným rozhodnutím zamítnuto a potvrzen výrok II. prvostupňového rozhodnutí.

B) Právní úprava a posouzení věci soudem

40. Dle § 78a odst. 1 zákona o zaměstnanosti se zaměstnavateli, se kterým úřad práce uzavřel dohodu o uznání zaměstnavatele, se poskytuje příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením formou částečné úhrady vynaložených prostředků na mzdy nebo platy a dalších nákladů. Základní výši příspěvku stanovuje § 78a odst. 2 zákona o zaměstnanosti.
41. Dle § 78a odst. 3 věty druhé a třetí zákona o zaměstnanosti zaměstnavatel může v žádosti o poskytnutí příspěvku uplatnit nárok na zvýšení příspěvku na další náklady vynaložené zaměstnavatelem na zaměstnávání osob se zdravotním postižením v kalendářním čtvrtletí, za které o poskytnutí příspěvku žádá, nejvýše však o částku představující rozdíl mezi částkou 13 600 Kč a příspěvkem poskytnutým podle odstavce 2 měsíčně na jednoho zaměstnance, který je osobou se zdravotním postižením podle § 67 odst. 2 písm. a) nebo b). Zvýšení příspěvku podle věty druhé nelze uplatnit na osobu se zdravotním postižením pracující mimo pracoviště zaměstnavatele nebo na zaměstnance agentury práce, který je osobou se zdravotním postižením a je dočasně přidělen k výkonu práce k uživateli.
42. Dle § 78a odst. 8 písm. b) a e) zákona o zaměstnanosti krajská pobočka Úřadu práce vydá rozhodnutí o neposkytnutí příspěvku, pokud nejsou splněny podmínky uvedené v písmenu a) a o neposkytnutí zvýšení příspěvku podle odstavce 3 nebo jeho části v případě, že další náklady nebudou prokazatelně souviset se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením.
43. Dle § 78a odst. 12 zákona o zaměstnanosti za další náklady, o které lze zvýšit příspěvek podle odstavce 3, se považují
- a) náklady provozních zaměstnanců a pracovních asistentů, kterými jsou 1. mzdové náklady provozních zaměstnanců a pracovních asistentů v základním pracovněprávním vztahu k zaměstnavateli, a to v rozsahu odpovídajícím počtu hodin odpracovaných provozními zaměstnanci nebo pracovními asistenty při pomoci zaměstnancům, kteří jsou osobami se zdravotním postižením, nebo 2. náklady na zajištění pracovních asistentů v případě, že se nejedná o zaměstnance téhož zaměstnavatele,
 - b) náklady na dopravu spojené se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením, kterými jsou náklady na 1. dopravu zaměstnanců, kteří jsou osobami se zdravotním postižením, na pracoviště a z pracoviště, nebo 2. dopravu materiálu a hotových výrobků.
44. Podle § 39 odst. 3 věta první zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“), správce kapitoly soustavně sleduje a vyhodnocuje hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání výdajů ve své kapitole.
45. Po provedeném přezkumném řízení soud dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
46. Předmětem sporu mezi účastníky je posouzení, zda žalobkyně na základě dokladů přiložených ke své žádosti a následně doplněných na základě výzvy úřadu práce prokázala či nikoliv splnění zákonných podmínek pro přiznání částky 74 631 Kč představující zvýšené náklady provozních zaměstnanců a na dopravu spojené se zaměstnáváním OZP dle § 78a odst. 12 písm. a), b) zákona o zaměstnanosti.
47. Krajský soud považuje za nutné připomenout, že žalobkyni byl výrokem I. prvostupňového rozhodnutí přiznán příspěvek na podporu zaměstnávání OZP podle § 78a odst. 2 zákona o zaměstnanosti, a to v žalobkyní požadované výši 445 861 Kč, včetně paušální částky podle § 78a odst. 3 věty první zákona o zaměstnanosti ve výši 59 000 Kč,

celkem tedy 504 861 Kč. Výrokem II. prvostupňového rozhodnutí nebyl žalobkyni přiznán další příspěvek, respektive zvýšený příspěvek, který je poskytován nad rámec příspěvku na podporu zaměstnávání OZP podle § 78a odst. 2 zákona o zaměstnanosti, o němž je vedeno toto řízení.

48. Co se dalšími náklady, o které lze zvýšit příspěvek podle odstavce 3 rozumí, vymezuje § 78a odst. 12 zákona o zaměstnanosti.
49. Příspěvek na podporu zaměstnávání OZP je poskytován na základě žádosti. Důkazní břemeno k prokázání uvedeného nároku tedy leželo na žalobkyni. Ačkoli je správní orgán ve smyslu § 3 správního řádu odpovědný za zjištění skutkového stavu věci, musí žadatel v řízení o žádosti, chce-li uspět, být v tomto řízení aktivní a svá tvrzení odpovídajícím způsobem doložit. Tato povinnost vyplývá i z § 52 správního řádu.
50. V projednávaném případě žalobkyně požádala jednak podle § 78a odst. 12 písm. a) zákona o zaměstnanosti o úhradu částky ve výši 70 431 Kč, která se skládala ze mzdových nákladů na 3 provozní zaměstnance a pracovní asistenty (pan Ansorge zastával i funkci pracovního asistenta) vykonávající činnost na základě uzavřených pracovních dohod a dále podle § 78a odst. 12 písm. b) téhož zákona o úhradu nákladů na dopravu (ve výši 4 200 Kč).
51. Soud ve shodě se správními orgány uvádí, že v případě výše uvedených nároků žalobkyně neprokázala splnění podmínek nezbytných pro jejich poskytnutí. Pokud jde o dílčí náklady podle § 78a odst. 12 písm. a) bod 1. zákona o zaměstnanosti, soud připomíná, že žadateli nejsou hrazeny veškeré náklady, ale pouze náklady v rozsahu odpovídajícím počtu hodin odpracovaných provozními zaměstnanci nebo pracovními asistenty při pomoci zaměstnancům, kteří jsou OZP. Žalobkyně k prokázání mzdových nákladů na 3 provozní zaměstnance, zaměstnané na základě dohod o pracovní činnosti a o provedení práce, předložila prvostupňovému orgánu uvedené pracovní dohody, včetně náplně práce, dále mzdové výměry a výpis s výplatami mezd.
52. Krajský soud se ztotožňuje s podrobným odůvodněním a hodnocením těchto podkladů ze strany správních orgánů a konstatuje, že ani jemu se z nich nepodařilo zjistit rozsah hodin odpracovaných v rozhodném období těmito třemi provozními zaměstnanci při pomoci OZP, jak je vyžadováno výše citovaným zákonným ustanovením. V dohodách popisované pracovní činnosti jako „přidělování úkolů, kontrola vstupní materie a výsledků práce, dbát o dodržování bezpečnosti práce a požární ochrany, ochrany zdraví při práci, zajišťování vhodných pracovních podmínek pro OZP, předjednávání zakázek, na nichž budou OZP pracovat, sjednávání dodávek materiálu, administrativní práce – vyplňování výkazů práce“ a další, jsou obecně popsány činnosti, které zaměstnavatel vykonává vůči všem zaměstnancům, nejen tedy OZP. Nejedná se o specifické činnosti vznikající zaměstnavateli jen vzhledem k zaměstnávání OZP. Z žádného podkladu (nebyl doložen např. výkaz práce) není možné zjistit, kolik hodin denně, týdně či měsíčně předmětní provozní zaměstnanci odpracovali při pomoci konkrétnímu zaměstnanci, který je OZP a při jaké pracovní činnosti. Dle ověření soudem ani ze mzdových listů nelze nikterak dovodit rozsah hodin odpracovaných při pomoci OZP, respektive, že mzda byla dotčenému provoznímu zaměstnanci vyplacena pouze a jenom za pomoc zaměstnancům, kteří jsou OZP. Např. paní B. měla místo výkonu práce i doma, přičemž OZP pracovali jinde (v dílně žalobkyně). Nebyla tedy prokázána její osobní přítomnost a přímá pomoc OZP. Žalobní tvrzení, že „od března 2024 prováděli OZP zaměstnanci ruční montáž přímo v dílně žalobkyně, a to za přímé osobní pomoci provozní zaměstnankyně paní B.“, nebylo

rovněž ničím doloženo. Pokud takové práce skutečně probíhaly, nebylo nic jednoduššího než uvedenou činnost uvést např. do výkazu práce.

53. Uznatelnými mzdovými náklady provozního zaměstnance jsou jen takové náklady, které spočívají v pomoci zaměstnancům OZP s určitými úkony, které vzhledem ke svému postizení tito vykonávat nemohou, tj. přímá fyzická pomoc, nikoliv vedení agendy související s jejich zaměstnáním, jak v posuzovaném případě převážně uváděla žalobkyně. Úřad práce žalobkyni vyzval k doplnění podkladů a doložení konkrétní pomoci OZP, měla tak možnost svá tvrzení doložit. Tyto důkazy však nepředložila v požadovaném rozsahu konkrétnosti. Z judikatury (srovnej rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2024, čj. 3 Ads 157/2023), vyplývá, že *„další náklady vynaložené na zaměstnávání osob se zdravotním postižením mohou být považovány za zvýšené náklady ve smyslu § 78a odst. 12 zákona o zaměstnanosti jen tehdy, jsou-li nezbytným výdajem při zaměstnávání osob se zdravotním postižením, respektive jen tehdy, jestliže by zaměstnavateli nevznikly, pokud by zaměstnával osoby bez zdravotního postižení. V opačném případě by totiž zaměstnavatelům vznikala neodůvodněná finanční výhoda, která by neodpovídala nárokům na zaměstnávání těchto osob. Účelem příspěvků podle § 78a zákona o zaměstnanosti není poskytovat zaměstnavatelům jakoukoli konkurenční výhodu, ale kompenzovat jim zvýšení nákladů vzniklých zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Důkazní břemeno přitom nese zaměstnavatel jako žadatel o příspěvek, a proto je to on, kdo je povinen prokázat výši i nezbytnost výdajů.“* NSS dále konstatoval, že *„Jestliže totiž šlo o náklad, který by stěžovatelka musela vynaložit bez ohledu na skutečnost, zda se na přípravě rozvážených jídel podíleli zaměstnanci se zdravotním postižením či zaměstnanci bez zdravotního postižení, pak takový náklad bez dalšího nesplňuje kritérium účelnosti, neboť cílem příspěvků podle § 78a zákona o zaměstnanosti je kompenzovat zaměstnavatelům snížené výnosy nebo zvýšené náklady z důvodu zaměstnávání osob se zdravotním postižením, a nikoli jakékoli náklady, které jim v rámci jejich podnikatelské činnosti vzniknou.“*
54. Na základě shora uvedeného dospěl soud k závěru, že v případě mzdových nákladů provozních zaměstnanců žalobkyně neprokázala splnění podmínek dle § 78a odst. 12 písm. b) bod 1. zákona o zaměstnanosti.
55. K žalobkyní uplatněným nákladům na dopravu podle § 78a odst. 12 písm. b) zákona o zaměstnanosti soud ve shodě se správními orgány uvádí, že v doložené smlouvě o dílo mezi žalobkyní a společností PÖSAMO - Řetězárna, spol. s r.o. je uvedeno, že *„žalobkyně jako zhotovitel se zavazuje provést montáž (balení) řetězů a příslušenství materiál, určený pro následnou montáž, bude odvážet a dovážet sama a na vlastní náklady.“* Není zde nic ujednáno o přepravě hotových výrobků (jak se uvádí v žalobě). Doloženy byly dodací listy ze dne 15. 1. 2024, 22. 1. 2024, 11. 3. 2024 a 21. 3. 2024, v nichž je uvedeno označení výrobku, množství výrobků a cena. Nelze z nich však zjistit nic o osobě dopravce, způsobu dopravy a ceně za dopravu, když navíc, jak je výše uvedeno, doprava výrobků nebyla smlouvou o dílo ujednána. V žádosti o příspěvek jsou náklady na dopravu žádány pouze za měsíc březen 2024 ve výši 4 200 Kč. Žalobkyně nedoložila konkrétní trasu, účtenky, knihu jízd, nákup pohonných hmot apod. Z výše citovaných dokladů nelze zjistit jak a na základě čeho žalobkyně tyto náklady vyčíslila. Krajský soud přisvědčil závěru správních orgánů, že žalobkyně nedoložila, že náklady na dopravu vznikly v přímé souvislosti se zaměstnáváním OZP. Rovněž tvrzení o přepravě mezi bydlištěm OZP zaměstnanců a dílnou bylo uvedeno až v žalobě a nebylo podloženo důkazy. Pokud žalobkyně uváděla, že se

jednalo o paušální částku za dopravu, ani toto tvrzení nebylo doloženo konkrétní kalkulací.

56. Zásada legitimního očekávání (žalobkyně se hájila tím, že v minulosti jí byl obdobný příspěvek přiznán) neznamena, že žalobkyně má nárok na příspěvek i nyní, pokud bylo v aktuálně vedeném řízení prokázáno, že nesplnila zákonné podmínky pro jeho přiznání. Nelze se dovolávat předchozí praxe, pokud byla v rozporu se zákonem (srovnej rozsudek NSS, čj. 5 As 155/2015). Předchozí vyhovující rozhodnutí byla vydána v prvním stupni, a tudíž žalovaný neměl možnost posuzovat jejich zákonnost. Zásadu legitimního očekávání nelze nadřadit zásadě legality (srovnej rozsudek NSS čj. 3 Ads 157/2023). V projednávaném případě vznikly správnímu orgánu na základě žalobkyní předložených dokladů pochybnosti, které vyústily ve výzvu žalobkyni k doložení dalších dokumentů. Žalobkyně na výzvu úřadu práce sice reagovala, ale tyto pochybnosti nevyvrátila (viz odůvodnění výše). Za uvedené situace žalobkyni nemohlo vzniknout legitimní očekávání.
57. Krajský soud shrnuje, že účelem příspěvků podle § 78a zákona o zaměstnanosti není poskytovat zaměstnavatelům jakoukoli konkurenční výhodu, ale kompenzovat jim zvýšení nákladů vzniklých zaměstnáváním osob se zdravotním postižením a nikoli jakékoli náklady, které jim v rámci jejich podnikatelské činnosti vzniknou. Důkazní břemeno přitom nese zaměstnavatel jako žadatel o příspěvek, a proto je to on, kdo je povinen prokázat výši i nezbytnost výdajů. Žalobkyně neprokázala účelnost, efektivnost a hospodárnost nákladů vynaložených v souvislosti se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Bez naplnění těchto podmínek jí nelze nárok na předmětný příspěvek přiznat.

VII. Závěr a náklady řízení

58. Krajský soud žádné žalobní námitce nepřisvědčil, proto s odkazem na shora uvedené uzavírá, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
59. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobkyně neměla v řízení úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Pokud jde o procesně úspěšného žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením před soudem vznikly nezbytné náklady důvodně vynaložené nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Z toho důvodu mu krajský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v

jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 19. června 2025

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu